Primă instanţă: Judecătoria Chișinău (sediul centru) (jud. Gheorghe Stratulat)
Dosarul nr. 2r-847/24
2-19095863-02-2r-13032024

D E C I Z I E

23 aprilie 2024 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componenţa sa:
Preşedintele ședinței, judecător Clim Eugeniu
Judecătorii Iorgov Steliana
Cojocaru Olga

examinând, fără participarea părților, recursul declarat de către Primăria orașului Vatra,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul orașului Vatra și Primăria orașului Vatra împotriva lui Bobeica Ion, intervenient accesoriu Inspecția Financiară de pe lângă Ministerul Finanțelor privind restituirea sumei,

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul centru) din 20 septembrie 2023, prin care a fost admisă excepția de tardivitate,

c o n s t a t ă :

La 27 martie 2019, Consiliul orașului Vatra și Primăria orașului Vatra au depus cererea de chemare în judecată împotriva lui Bobeica Ion, intervenient accesoriu Inspecția Financiară de pe lângă Ministerul Finanțelor, privind restituirea sumei.

În motivarea cererii au indicat că, în luna februarie 2018, a fost efectuată inspecția financiară tematică privind activitatea Primăriei orașului Vatra pentru perioada 01 ianuarie 2004 – 31 decembrie 2017, prin care a fost constatat indubitabil că prin acțiunile frauduloase ale ex-primarului, Bobeica Ion, în baza Deciziei Consiliului Vatra nr. 420 din 21 august 2003 cu privire la transmiterea în proprietate privată a loturilor de pământ de pe lângă casa situată în orașului Vatra, a fost eliberat titlu de autentificare a drepturilor deținătorilor de teren, pentru suprafața totală de 0,1267 ha, cu destinația construcție locativă, fiind înregistrat cu nr. cadastral *****.

În acest sens, a menționat că actul de constatare și prescripția Inspecției financiare sunt valabile, neanulate și produc efecte juridice până în prezent. Astfel, reieșind din conținutul raportului efectuat de Inspecția Financiară se reține că, ex-primarul Bobeica Ion, evitând să achite compensarea cheltuielilor la schimbarea destinației terenului ce i-a fost atribuit în proprietate privată suma de 76 300 lei, s-a îmbogățit fără justă cauză. Din aceste considerente, este indispensabilă restituirea sumelor bănești.

La 13 martie 2020, prin intermediul Direcției evidență și documentare procesuală a instanței, din partea pârâtului a parvenit cererea cu privire la ridicarea excepției de tardivitate. Ulterior, în ședința de judecată din 15 iunie 2021, reprezentantul pârâtului, avocatul Savva Alexandru a depus cerere de ridicare a excepției de tardivitate, care a fost admisă prin încheierea nr.2-5289/2019 din 07 iulie 2021.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 septembrie 2021, s-a casat integral încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul centru) din 07 iulie 2021, iar cauza s-a restituit spre rejudecare, în prima instanță, în același complet de judecată. (f.d.180-186, Vol. I).

La data de 23 februarie 2022, reprezentantul pârâtului, avocatul Savva Alexandru, a înaintat o nouă cerere privind ridicarea excepției de tardivitate, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul orașului Vatra și Primăria orașului Vatra împotriva lui Bobeica Ion, intervenient accesoriu Inspecția Financiară de pe lângă Ministerul Finanțelor,

privind restituirea sumei, care a fost admisă prin încheierea nr.2-5289/2019 din 29 septembrie 2022. (f.d.239-244,Vol.I).

La data de 01 iunie 2022, reprezentantul Primăriei or. Vatra și Consiliului or. Vatra, au depus o cerere privind majorarea cuantumului acțiunii, prin care a solicitat restituirea sumei de 797 837,75 lei. Concomitent, în vederea asigurării executării hotărârii judecătorești a solicitat aplicarea măsurilor de asigurare prin aplicarea sechestrului asupra mijloacelor bănești din conturile bancare, bunurile mobile și imobile, ce aparțin pârâtului Bobeico Ion, în limita valorii acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2022, s-a casat integral încheierea judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 29 septembrie 2022 și s-a restituit cauza în aceeași instanță, în alt complet de judecată. (f.d.54-59, Vol. II).

La data de 06 decembrie 2022, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul orașului Vatra și Primăria orașului Vatra împotriva lui Bobeica Ion, intervenient accesoriu Inspecția Financiară de pe lângă Ministerul Finanțelor, privind restituirea sumei, a fost repartizată judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Gheorghe Stratulat. (f.d.67,Vol.II).

La data de 08 decembrie 2022, prin intermediul Direcției evidență și documentare procesuală a instanței, din partea reprezentantului pârâtului Bobeica Ion, avocatul Savva Alexandru, a parvenit cererea cu privire la ridicarea excepției de tardivitate. Concomitent, partea pârâtă a solicitat respingerea cererii părții reclamante privind repunerea în termenul de prescripție, ca fiind tardivă și neîntemeiată și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul centru) din 20 septembrie 2023, s-a respins ca tardivă cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul orașului Vatra și Primăria orașului Vatra împotriva lui Bobeica Ion, intervenient accesoriu Inspecția Financiară de pe lângă Ministerul Finanțelor, privind restituirea sumei.

S-a respins cererea de asigurare a acțiunii depusă de Consiliul orașului Vatra și Primăria orașului Vatra.

S-a încasat din contul Consiliul orașului Vatra în beneficiul lui Bobeica Ion suma de 3 000 (trei mii) lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Invocând dezacordul cu încheierea primei instanțe, la data de 09 februarie 2024, prin intermediul poștei electronice Primăria orașului Vatra a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul centru) din 20 septembrie 2023.

Relevă recurentul că, prin încheierea contestată s-a admis repetat excepția de tardivitate, fiind încălcate astfel principiile fundamentale ale dreptului, normele imperative cu privire la securitatea raporturilor juridice, principiul puterii lucrului judecat, soluție incompatibilă cu dreptul la un proces echitabil, prevăzut de art.6 CEDO. 16.

În aceste circumstanțe, cu referire la Hotărârea Curții Constituționale nr. 4 din 01 martie 2016, precum și la circumstanțele de fapt a cauzei, a concluzionat că, prima instanță incorect a interpretat Decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, deoarece, transmiterea spre rejudecare presupune: continuarea examinării în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

Menționează că, în perioada 2007-2015 anume pârâtul Bobeica Ion având funcția de primar or. Vatra aflând-se în conflict de interese personale intenționat nu a depus acțiunea împotriva sa, şi nici nu a comunicat că se află în conflict de interese şi nici nu soluționat acest conflict.

Subliniază că, la Primăria orașului Vatra la 08 februarie 2018 s-a efectuat control tematic

de către Inspecția financiară în urma căruia a fost întocmit raport privind rezultatele inspectării anexat la dosar. Iar la data de 12 februarie 2018 Inspecția financiară a emis prescripția cu privire la rezultatele inspectării unde a prescris întreprinderea măsarelor necesare recuperării prejudiciului.

Ca urmare consideră recurentul că termenul de prescripție prevăzut de art. 272 din Codul civil începe să curgă din data emiteri prescripției adică din 12 februarie 2018 data de când s-a stabilit suma prejudiciului şi a aflat Primăria Vatra că s-a produs prejudiciul.

Solicită repunerea recurentului Primaria orașului Vatra în termenul de declarare a recursului, admiterea cererea de recurs, casarea încheierii cu remiterea cauzei în prima instanță pentru examinare în fond.

La data de 23 aprilie 2023, reprezentantul intimatului Bobeica Ion, Alexandru Savva a depus explicații asupra cererii de recurs, solicitând să fie respinsă cererea/demersul Consiliul or. Vatra și Primăria Vatra, mun. Chișinău cu privire la repunerea în termenul de depunere a cererii de recurs în termen, ca neîntemeiat. Să fie respinsă cererea de recurs depusă de Primăria Vatra împotriva încheierii judecătoriei Chișinău nr. 2-5289/19 din 20 septembrie 2023.

Indică reprezentantul intimatului că, Primăria orașului Vatra nu a furnizat nici o explicație plauzibilă în fața instanței de recurs despre motivul pentru care a așteptat până la 09 februarie 2024 să depună o cerere de recurs. Iar prin depunerea recursului la data de 09 februarie 2024, Primăria orașului Vatra a demonstrat că nu a depus suficientă diligență într-un timp rezonabil pentru a-și realiza dreptul de contestare a actului judecătoresc.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Colegiul reține că, potrivit art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei se atestă că, încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul centru) a fost pronunțată la data de 20 septembrie 2023, în lipsa reprezentantului recurentului Primăria orașului Vatra. Totodată, la materialele cauzei nu se regăsește dovada expedierii în adresa Primăriei orașului Vatra a încheierii contestate. În asemenea circumstanțe Colegiul constată că recursul declarat de Primăria orașului Vatra la data de 09 februarie 2024, împotriva încheierii din 20 septembrie 2023, se consideră depus în termen, nefiind astfel necesar de a se expune asupra cererii de repunere în termen.

În corespundere cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Analizând argumentele recurentului, prin prisma actelor cauzei și a normelor incidente speței, Colegiul ajunge la concluzia că recursul este întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea încheierii primei instanțe și soluționarea prin decizie a problemei respective, din motivele expuse în continuare.

În conformitate cu art. 427 lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, soluționând prin decizie problema respectivă.

În acord cu art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

Din materialele cauzei rezultă că, la data de 27 martie 2019 Consiliul orașului Vatra și Primăria orașului Vatra au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Bobeică Ion, cu

privire la încasarea sumei de 76300 lei drept cheltuieli pentru schimbarea destinației terenului ce i-a fost atribuit în proprietate privată în temeiul deciziei Consiliul orășenesc Vatra nr. *****din 21 august 2003.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul centru) din 07 iulie 2021 a fost admisă cererea reprezentantului pârâtului Bobeica Ion privind ridicarea excepției de tardivitate și s-a respins ca tardivă cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul orașului Vatra și Primăria orașului Vatra împotriva lui Ion Bobeica, intervenient accesoriu Inspecția Financiară de pe lângă Ministerul Finanțelor, privind restituirea sumei, s-a admis parțial cererea lui Ion Bobeica referitoare la compensarea cheltuielilor de judecată și s-a încasat din contul Consiliul orașului Vatra în beneficiul lui Bobeica Ion suma de 1500 lei pentru compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

Prin decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 30 septembrie 2021 s-a respins recursul declarat de avocatul Savva Alexandru în interesul lui Bobeica Ion, s-a admis recursul declarat de Primăria orașului Vatra, s-a casat integral încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul centru) din 07 iulie 2021, s-a respins cererea de ridicare a excepției de tardivitate formulată de Bobeica Ion și s-a restituit cauza spre rejudecare, în prima instanță, în același complet de judecată.

Pentru a decide astfel, instanța de recurs a constatat că, *încheierea supusă recursului este în esența ei contrară prevederilor art. 186[1] Cod de procedură civilă, din textul căruia este cert faptul că, excepția de tardivitate poate fi invocată și efectiv soluționată doar în interiorul actelor îndeplinite de judecător în vederea pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare.*

În continuare, menționând că, faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, pornește de la emiterea de către judecător a unei încheieri în baza art. 184 Cod de procedură civilă și se finalizează, în virtutea art. 190 Cod de procedură civilă, cu pronunțarea unei încheieri prin care judecătorul, după ce constată pregătirea suficientă a cauzei pentru dezbateri judiciare, coordonează cu părțile locul, data și ora ședinței și stabilește termenul de judecare a cauzei în ședința de judecată, a constatat că, actele cauzei atestă indubitabil că, prin încheierea din 16 mai 2019, judecătorul primei instanțe a finalizat faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare și a numit ziua ședinței de judecată pentru data de 23 septembrie 2019.

Așadar, în accepțiunea instanței de recurs, excepția de tardivitate în temeiul art. 186[1] Cod de procedură civilă, a fost invocată de pârât, soluționată și admisă de instanță în afara cadrului legal, evident după consumarea fazei de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare.

La 01 iunie 2022, reprezentantul Primăriei or. Vatra și Consiliului or. Vatra, au depus o cerere privind majorarea cuantumului acțiunii, prin care a solicitat restituirea sumei de 797 837,75 lei. Concomitent, în vederea asigurării executării hotărârii judecătorești a solicitat aplicarea măsurilor de asigurare prin aplicarea sechestrului asupra mijloacelor bănești din conturile bancare, bunurile mobile și imobile, ce aparțin pârâtului Bobeico Ion, în limita valorii acțiunii.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul centru) din 29 septembrie 2022, repetat s-a admis cererea înaintată de către avocatul Savva Alexandru în interesele pârâtului Bobeică Ion cu privire la ridicarea excepției de tardivitate în cauza civilă intentată în baza cererii de chemare în judecată depuse de Consiliul orașului Vatra și Primăria orașului Vatra către Ion Bobeica, intervenient accesoriu Inspecția Financiară de pe lângă Ministerul Finanțelor, privind restituirea sumei, s-a respins ca tardivă cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul orașului Vatra și Primăria orașului Vatra către Ion Bobeica, intervenient accesoriu Inspecția Financiară de pe lângă Ministerul Finanțelor, privind restituirea sumei și s-a admis cererea lui Ion Bobeica

referitoare la compensarea cheltuielilor de judecată, încasându-se din contul Consiliul orașului Vatra în beneficiul lui Ion Bobeica suma de 3000 lei pentru compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

Nefiind de acord cu această încheiere, la data de 04 octombrie 2022, Primăria orașului Vatra a contestat-o cu recurs și, prin decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2022 s-a admis recursul declarat de către Primăria orașului Vatra. S-a casat încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din data de 29 septembrie 2022, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul orașului Vatra și Primăria orașului Vatra împotriva lui Bobeica Ion, intervenient accesoriu Inspecția Financiară de pe lângă Ministerul Finanțelor, privind restituirea sumei, cu restituirea cauzei în aceeași instanţă, în alt complet de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul centru) din 20 septembrie 2023, s-a respins ca tardivă cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul orașului Vatra și Primăria orașului Vatra împotriva lui Bobeica Ion, intervenient accesoriu Inspecția Financiară de pe lângă Ministerul Finanțelor, privind restituirea sumei. S-a respins cererea de asigurare a acțiunii depusă de Consiliul orașului Vatra și Primăria orașului Vatra. S-a încasat din contul Consiliul orașului Vatra în beneficiul lui Bobeica Ion suma de 3 000 (trei mii) lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Pentru a dispune astfel, instanța de judecată a constat temeinicia cererii pârâtului Bobeica Ion privind ridicarea excepției de tardivitate a cererii reclamantului, în partea încasării sumei 297 837,75 lei din contul lui Bobeica Ion, drept cheltuieli pentru schimbarea destinației terenului ce i-a fost atribuit în proprietate privată în temeiul deciziei Consiliul orășenesc Vatra nr. *****din 21 august 2003, în raport cu data intentării acțiunii 27 martie 2019.

Colegiul judciar consideră greșită soluția instanței de fond privind admiterea pentru a treia oară a cererii înaintate de către avocatul Savva Alexandru în interesele pârâtului Bobeică Ion cu privire la ridicarea excepției de tardivitate și respingerea ca tardivă a cererii de chemare în judecată depusă de Consiliul orașului Vatra și Primăria orașului Vatra către Ion Bobeica, intervenient accesoriu Inspecția Financiară de pe lângă Ministerul Finanțelor, privind restituirea sumei.

În acest sens, Colegiul judiciar reține prevederile art.120 din Constituția Republicii Moldova, care statuează că este obligatorie respectarea sentinţelor şi a altor hotărâri definitive ale instanţelor judecătoreşti, precum şi colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentinţelor şi a altor hotărâri judecătoreşti definitive.

Totodată, caracterul obligatoriu al actelor judecătoreşti, hotărârile, încheierile, ordonanţele şi deciziile judecătoreşti definitive, precum şi dispoziţiile, cererile, delegaţiile, citaţiile, alte adresări legale ale instanţei judecătoreşti, sunt obligatorii pentru toate autorităţile publice, asociaţiile obşteşti, persoanele oficiale, organizaţiile şi persoanele fizice şi se execută cu stricteţe pe întreg teritoriul Republicii Moldova, este consfințit și conţinutul art. 16 alin. (1) Cod de procedură civilă.

De asemenea, CEDO a stabilit că, instanţele sunt obligate să ţină cont de constatările de fapt din procedurile judiciare anterioare, repunerea în discuţie a situaţiei soluţionate definitiv prin alte hotărâri constituind o încălcare a art. 6.1 din Convenţie. Dezlegarea asupra unei probleme de drept date printr-o hotărâre irevocabilă este de natură să clarifice din acel moment acea problemă, creând speranța legitimă că ea nu va mai fi negată de o altă instanţă de judecată într-o procedură ulterioară.

Raportând prevederile legale citate supra la circumstanțele cauzei, instanța de recurs constată că, anterior excepția de tardivitate a fost invocă și supusă examinării, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 septembrie 2021 s-a constatat că prima instanță a finalizat faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare și a numit ziua ședinței de judecată, astfel că, excepția de tardivitate în temeiul art. 186[1] Cod de procedură civilă, a fost invocată de pârât, soluționată și admisă de instanță în afara cadrului legal, evident după consumarea fazei de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, cauza fiind remisă Judecătoriei Chișinău, sediul Centru pentru examinare în fond.

Colegiul judiciar remarcă că, aceste concluzii au fost reiterate și în decizia Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2022, prin care a fost admis recursul declarat de către Primăria orașului Vatra, și anume că: *în măsura în care, prin decizia irevocabilă s-a constatat în speță finalizarea fazei de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, prima instanță nu mai avea posibilitatea de a pune repetat în discuție excepția de tardivitate, or, aceasta poate fi soluționată numai în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare.*

Totodată, instanța de recurs a concluzionat că, […] *faptele constatate prin decizia Curții de Apel Chişinău din 30 septembrie 2021, de către instanţa de fond urmau a fi reţinute la litigiul dedus judecăţii, deoarece în felul acesta se asigură respectarea autorităţii lucrului judecat şi se bucură de faptul că ceea ce se judecase anterior exprimă adevărul (res iudicata pro veritate accipitur*).

Din cele relatate rezultă cu certitudine că faptele constatate prin hotărârile instanţei de judecată ierarhic superioare urmează a fi reţinute la litigiul dedus judecăţii, deoarece în felul acesta se asigură respectarea autorităţii lucrului judecat şi se bucură de faptul că ceea ce se judecase anterior exprimă adevărul.

Așadar, Colegiul judiciar reține ca fiind întemeiate argumentele recurentului cu referire la netemeinicia examinării repetate a cererii privind excepția de tardivitate pe același motiv, în situația în care acest instrument procedural a fost utilizat defectuos, motiv pentru care recursul urmează a fi admis, casată încheierea primei instanțe și a respinge excepția de tardivitate ridicată de reprezentantul lui Bobeica Ion, avocatul Savva Alexandru, cauza urmând a fi remisă în aceeași instanță pentru examinare în fond.

În conformitate cu art. 424, art. 426, art. 427 lit. c), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de Primăria orașului Vatra.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul centru) din 20 septembrie 2023, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul orașului Vatra și Primăria orașului Vatra împotriva lui Bobeica Ion, intervenient accesoriu Inspecția Financiară de pe lângă Ministerul Finanțelor, privind restituirea sumei, și se emite o încheiere nouă prin care:

Se respinge excepția de tardivitate ridicată de reprezentantul lui Bobeica Ion, avocatul Savva Alexandru.

Cauza se remite în aceeași instanță pentru examinare în fond.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele şedinţei, judecător Clim Eugeniu

Judecătorii Iorgov Steliana

Cojocaru Olga